

Obecný spravodaj pri príležitosti osláv 600. výročia obce

Obec Hažlín

1414-2014

VI. ROČNÍK

10. 08. 2014

Bezplatné

Vážení spoluobčania, milá mládež

činnosť v našej obci má každý rok svoje špecifiká z hľadiska výstavby, kultúry či spoločenských aktivít. Rok 2014 bol priamo predurčený tým, že v tomto roku si obec pripomína 600. výročie prvej písomnej zmienky o obci. Preto vedenie obce a obecné zastupiteľstvo stanovilo jednu z hlavných úloh na rok 2014 pripraviť dôstojné oslavy tohto výročia.

S blížiacim sa dátumom osláv, 8.8. - 10. 8. 2014, bol spracovaný tento OBECNÝ SPRAVODAJ, ktorý Vám priblíži históriu obce, niektoré zaujímavosti o obci, ale aj stavby, ktoré pribudli v obci, môžeme povedať, že na počesť tohto výročia.

Som nesmierne rád, že do aktivít súvisiacich s prípravou osláv ste sa v masovom rozsahu zapojili aj Vy, občania našej obce a dnes už môžeme konštatovať, že plánované úlohy podujatia sa podarilo uskutočniť. Ako sme sa spoločnými silami zhostili týchto povinností zhodnotíte sami, zhodnotia účastníci podujatia a hostia.

Vyjadrujem úprimné poďakovanie predovšetkým Vám, vážení spoluobčania za odvedenú prácu, ďakujem poslancom obecného zastupiteľstva, pracovníkom obecného úradu, pracovníkom - občanom obce, ktorí v súčasnej dobe pracujú na obecnom úrade cez rôzne projekty z úradu práce. Bez tejto pomoci by to nebolo možné.

Myslíme si, že máme byť na čo hrdí. Do obce pribudli stavby a zariadenia, ktoré prispievajú k zviditeľneniu a najmä z hľadiska využívania poskytnú priestor pre rozvoj kultúry, spoločenského i náboženského života.

Vážení spoluobčania, srdečne Vás všetkých pozývam na uvedené oslavy. Príďte a svojou účasťou potvrdte, že aj dnešnej generácii občanov obce Hažlín záleží na jej rozvoji. Vyjadrite svojou účasťou úctu a vďačnosť všetkým generáciám, ktoré tu žili a ktoré nám zanechali obec, na ktorú sme hrdí. Bude to aj náš záväzok, budovať a rozvíjať obec aj v nasledujúcich rokoch. Moje pozvanie patrí aj všetkým našim rodákovi žijúcim v blízkych i vzdialených dedinkách, mestách i krajinách.

Všetci Ste srdečne vítaní.

Ing. František Olah, starosta obce

OBSAH:

- Úvodné slovo starostu obce
- Pozvánka na oslavy obce
- História kostola v obci
- Pozvánka na prezentáciu fotografií z natáčania videoprojekcie o hažlínskej tragédii
- Krížová cesta
- Nový prírodný amfiteáter – dar občanov obce k jej 600. výročiu
- Gazdovský dvor
- Malý hažlínko - slovenský slovník
- Obec Hažlín v zrkadle času

Pozvánka

Obce Hažlín
Vás úprimne pozýva na
Slávnosti obce
pri príležitosti

600. výročia
prvej písomnej zmienky
o obci

8.8. – 10.8. 2014
novovybudovaný prírodný
amfiteáter

História kostola

S históriou každej obce je úzko spätá história cirkvi, teda aj kostolov, ktoré boli vybudované v obciach. Srdcom každej obce je kostol a patrí mu patričná úcta ,pretože je chrámom Božím, sídlom Boha a zároveň je to významná pamätihodnosť. Kostol je symbolom cirkvi.

Historické pramene o obci Hažlín z roku 1492 hovoria, že miestny kostol v Hažlíne bol murovaný a mal drevenú vežu. V roku 1750 sa o ňom písalo, že stál v strede dediny. No ako sa ďalej uvádza, tento kostol postavený v gotickom štýle pre nevhodnú základovú pôdu sa narušil a preto ho v roku 1730 zbúrali. Staré pramene uvádzajú, že v obci bol postavený aj drevený kostol, ktorý po 20 rokoch zhorel. Terajší rímskokatolícky kostol, pôvodne gotický je z 1. polovice 17. storočia (stavba kostola prebiehala v rokoch 1750 - 1752). Bol postavený na vršku panského pozemku, uprostred intravilánu, nákladom veľkomožnej pani grófký kňažnej Kláry Bárkotzy. Bola to pozostalá vdova po Tomášovi Szirmayovi (arcidiaconom) toho času dištriktu, ktorý bol vtedy farárom zborovským. Po dokončení bol benedikovaný v roku 1752 ctíhodným Zigmundom Haltsikom a zasvätený na česť Povýšenia sv. Kríža. Na tento deň Apoštolským listom sú udelené odpustky na veky. Bol vystavený na vyvýšenine a od iných budov vzdialený, teda na suchom a od ohňa bezpečnom mieste. Jeho kapacita vo vtedajšom období bola 400 osôb a pre celý ľud farnosti postačujúca. Bol obohnaný múrom na mieste, kde kedysi pochovávali mŕtvych. Na západnej strane mal predsieň, ktorá bola čiastočne umiestnená pod vežou z ktorej bol urobený vstup do krypty. Na cele bola murovaná veža v ktorej boli umiestnené dva staré zvony, ktoré nemali nijaké označenie - nápis. Chór bol v tom čase drevený a umiestnený bol na ňom orgán, ktorý mal šesť registrov. V kostole boli umiestnené tri oltáre, z ktorých najväčší bol a je zasvätený Povýšeniu sv. Kríža. Je privilegovaný všetkým. Druhý oltár bol po pravej strane zasvätený s. Kataríne, panne a mučeníci. Je zaujímavosťou, že starý kostol bol zasvätený jej. Tretí oltár bol oltár Blahoslavennej Márie Panny Šaštinskej. Ako pramene uvádzajú v kostole boli umiestnené - čiastočka z dreva Sv. kríža aj relikvie sv. Jána Nepomuckého a Kandida v striebornej pozlátenej schránke, ktorá bola chránená a uzavretá grófom Františkom Barkoczym, jágerským biskupom overená. Na hlavnom oltári podľa historických zdrojov boli štyri sochy a to sv. Petra a sv. Pavla a tak isto sv. Ladislava a Imricha, ktoré v roku 1765 dal urobiť Ján Pašperek a Tomáš Begess. K cirkevným pamätihodnostiam patrili kalich od J. Szilassyho z roku 1764. Podľa historických zdrojov v obci v tomto období nebol žiadny iný kostol ani kaplnka. (Kaplnka bola postavená až v roku. 1877). K Hažlínskej farnosti patrilo do r. 1790 10 filiálok. V tomto roku však bola založená farnosť Hrabovec a od Hažlínskej farnosti sa odobrali obce Hrabovec, Poliakovce a Komárov. V ostatných filiálkach žili prevažne greko- katolíci.

Historické pramene priniesli aj zoznam farárov našej farnosti z roku 1750 a sú tam uvedení aj predchodcovia od roku 1677 až po časy akéhosi Marhíasa Urbanovitsa. V Hažlíne pôsobil od roku 1677 do súčasnosti 53 katolíckych farárov.

Súčasťou osláv 600. výročia obce bude v nedeľu 10. augusta aj slávnostná sv. omša, ktorej súčasťou bude aj obrad požehnania nových insignií obce. Pri tejto slávnosti nezabudnime v duchu si spomenúť a poďakovať aj všetkým kňazom, ktorí pôsobili v našej farnosti. Im patrí poďakovanie za rozvoj duchovného života v obci, im patrí poďakovanie aj za kus práce ktorou prispeli k obnove, či rekonštrukcii nášho terajšieho chrámu.

/spracované pomocou zápisnice z vizitácie Andreja Szabo, prvého Košického biskupa z 30.6.1813/.

Ing. Anna Majerníková, prednostka Obú

Kňazi pôsobiaci vo farnosti Hažlín

Tomáš Betlenfalvay

Tomáš Sagovič

Andrej Legnarsky

Štefan Koterbanovič

Ján Rojkovič

Valent Skoblicky

Andrej Legnarsky

Andrej Horvát

František Sklenár

Ján Dzubek

Ján Parošfaj

Ján Gáč

Tomáš Gavenda

Martin Šubsky

Jozef Červinsky

Matej Gorlicky

Matej Urbanovič

Andrej Urišaj

Bartolomej Hink

Michal Senard

Adam Zaturecký

Juraj Šimko

Ján Novák

Imrich Lováši

Juraj Bodenlós

Lambert Harnatovsky, františkán

Makar Jablonsky, františkán

Ján Sepeši

Andrej Liktör (1908-1911)

Jozef Snak 1911 preložený do

Hanušoviec

Michal Arvay (1911-1915)

Jozef Kenedič (1915-1917)

Vendelín Genschur (1917-1922)

Alexander Kováč (1922-1924)

Andrej Balla (1925-1928)

Andrej Marton (1929-1944)

Ján Repka (1944)

Andrej Buršák (1945)

Andrej Lipka (1954-1957)

Ján Demeter (1957-1977)

Jozef Šechný (1977-1979)

Jozef Čelovský (1979-1982)

Jozef Gič (1982-1990)

František Tuleja (1990-1996)

Jozef Smetánka (1996 - 2002)

Miroslav Gabzdil (2002- 2005)

ThDr. Pavol Čech (od 2005)

Krížová cesta

Krížová cesta - dve obyčajné slová, ktoré nadobudnú plnosť významu, keď si spomenieme na Ježišove slová:

„Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma“ /Mt 16,24/

Kríž ako symbol utrpenia a víťazstva.

Aj v dejinách našej obce tento symbol mal a má nezastupiteľné miesto. Dôkazom toho je aj to, že v roku 1752 bol postavený a dokončený kostol a zasvätený na česť Povýšenia sv. Kríža, na ktorý deň Apoštolským listom sú udelené úplné odpustky na veky.“ /Citácia zo zápisnice z vizitácie Andreja Szabo, prvého Košického biskupa z 30.6.1813/.

V roku 1886 hažlinskí rodáci - košíkáre z vlastných zdrojov /zo zbierky/ postavili pred hlavným vstupom do kostola kríž, ktorý dodnes pripomína ich bohumilý čin. Predpokladáme, že v tom istom čase vysadili vedľa kríža z oboch strán stromčeky - jasene, z ktorých po vyrezaní ostal jeden cca 3 m vysoký peň, ktorý okrem toho, že pôsobil neesteticky, vyhníval na koreni.

Z úcty k počinu našich predkov skrsla myšlienka vdýchnuť tomuto pňu nejakú ideu, symboliku a najideálnejšie sa zdalo zdôrazniť zasvätenie kostola Povýšeniu sv. Kríža. Od myšlienky k realizácii ubehol relatívne krátky čas. Skupina súčasných „košíkárov“- podnikateľov aj s prispením niekoľkých veriacich farnosti /ich zoznam je uvedený na tabuli v kostole/ zozbierala dostatočné prostriedky, aby sa mohla myšlienka realizovať. Umelecký rezbár Mgr. Jožko Michňa sa vynikajúco zhostil úlohy pretvoriť bezduchý peň na pekné umelecké dielo, vystihujúce ideu Povýšenia sv. Kríža. Ako sám priznal, pri realizácii diela pocítoval určitú úctu a bázeň k drevu skrývajúcejmu skoro 130 rokov času a histórie. Úprimné poďakovanie patrí všetkým, ktorých nadchla myšlienka pomôcť premeniť časť kmeňa stromu na pekné umelecké dielo svojimi darmi a pomocou.

Kríž a Krížová cesta nerozlučne patria k sebe a vzájomne sa dopĺňajú: „Vezmi svoj Kríž a prejdi si svoju Krížovú cestu“. Myšlienka vytvoriť a postaviť krížovú cestu nie je nová - v mnohých dedinách a mestách sú postavené krížové cesty, kalvárie.

Najideálnejším miestom pre postavenie krížovej cesty v našej obci sa ukázala cesta ku kaplnke zasvätenej Panne Márii Karmelitánskej /Škapuliarskej/. Aj v tomto je určitá symbolika: posledné zastavenia krížovej cesty a umučenia Pána Ježiša končia pri kaplnke a aj v posledných chvíľach Ježišovho utrpenia stála pri ňom jeho matka.

Snaha o realizáciu krížovej cesty sa na prekvapenie už od začiatku stretla s veľkým pochopením a ohlasom. Aj touto cestou by som chcel vysloviť veľké poďakovanie všetkým, ale naozaj všetkým, ktorí sa s ochotou a veľkým zánietením zúčastnili na realizácii tohto úžasného diela: či už to bolo vyčistenie, vykľčovanie, vyrezanie kríkov a stromov, vykosenie celej trasy

POZVANIE NA PREZENTÁCIU FOTOGRAFÍ Z NATÁČANIA VIDEOPROJEKCIE O HAŽLÍNSKEJ TRAGÉDII

*Vážení Hažlínčania,
touto cestou si Vás dovoľujem srdečne pozvať
na prvú verejnú prezentáciu fotografií
z natáčania videoprojekcie o Hažlinskej tragédii, ktorá sa
uskutoční*

v nedeľu, 10. augusta

počas programu slávnosti 600. výročia

prvej písomnej zmienky o obci.

Verím, že touto aktivitou si spoločne pripomenieme a priblížime

vzácné okamihy z natáčania

vojnových snímkov.

Jej výnimočnosť spočíva vo Vás a Vašej

spoluúčasti na jej produkcii.

Ješím sa na stretnutie,

s pozdravom Silvia Šlivková

/asi najťažšia etapa práce/, zabezpečenie materiálu, výroba samotných krížov, zhotovenie jednotlivých zastavení, lavičiek až po konečné úpravy.

Naozaj všetci, ktorí sa zúčastnili a prispeli finančne i aktívnou účasťou na zhotovení tohto diela si zaslúžia úprimné poďakovanie a „Pán Boh zaplat“. Nie je mojím úmyslom menovať všetkých konkrétnych ľudí. Som presvedčený, že to nerobili preto.

Myslím si, že sa podarilo v krátkom čase spontánne a s oduševnením urobiť úžasné diela /socha a krížová cesta/. Verím len a dúfam, že najmä krížová cesta nezarastie burinou a trnám, že sa vždy nájde niekto, kto sa postará o to, aby trnie neprerástlo trňovou korunou na hlave umučeného Pána Ježiša.

Ing. Milan Marcin

Gazdovský dvor

V publikácii Ferdinanda Uličného „Dejiny osídlenia Šariša“ sa okrem vývoja názvu obce Hažlín /Henslengh, Hensling, Henslin, Ensleng, Hazlyng,..../ popisuje aj vývoj dediny od najstaršej písomnej zmienky o Hažlíne z r. 1414 /je predpoklad, že dedina - usadlosť jestvovala už v 11. storočí/.

Hažlín sa spomína ako sedliacka usadlosť zameraná na poľnohospodárstvo a pastierstvo /o čom svedčí aj zobrazenie v zachovaných erboch obce/ ako súčasť panstva Makovica. Charakter dediny ako poľnohospodárskej usadlosti sa počas storočí až po nedávnu súčasnosť nemenil, čoho dôkazom sú zachované úžitkové predmety, nástroje, pomôcky, náradie poľnohospodárskeho charakteru /vozy, postroje, náradie bežnej dennej potreby,..../

V rámci spomienky a osláv 6-stého výročia prvej písomnej zmienky sme pripravili expozíciu „Gazdovský dvor“, kde sa pokúsime v zúženej forme predstaviť ako žili a s čím pracovali naši dedovia a pradedovia. Aby sme mladšej generácii, ktorá už nemala možnosť zakúsiť a zažiť /možno aj čaro/ vtedajšej namáhavej a lopotnej práce priblížili niektoré tzv. výrobné prostriedky vtedajšej doby. Expozícia „Gazdovský dvor“ určite neobsiahne celú oblasť života našich predkov, no aspoň v náznakoch chce priblížiť súčasnému, najmä mladému /Facebookovému, mailovému, PC-ovému,..../ človeku, ako naši predkovia žili večer pri „gaisovkách“ /bez TV/ pri pradení, cez „žniva“ pri kosení a skladaní „rakašov a mandlíkov“, sušení sena na sochy, s čím pracovali pri dorábke chleba,/ Možno časť staršej a strednej generácie pri pohľade na niektorý exponát alebo nástroj zažmúri oči a vráti sa do čias, keď v rukách držala kosu s hradkami, rúčky pluhu pri oraní „do skladu“, alebo zapriahala kone s postrojom do voza, mlátila žito na humne s cepami,.....

Gazdovský dom /jeho prierez/ chce ukázať v akom priestore žili naši predkovia:

- že v prednej chyži sa sústreďoval všetok život celej rodiny,
- že v „priklece“ bola špajza, sklad kuchynského náradia, niekedy aj miesto pre kvoku,....
- že hospodárska časť domu bola úzko naviazaná na obývaciu časť domu, keď bolo treba pri telení kravy alebo vrhu prasnice rýchlo v noci vybehnúť do stajne,

Skúsme sa v dnešnom uponáhľanom svete trochu pozastaviť, vrátiť sa spomienkami do čias našich otcov, starých otcov, pradedov, ktorí síce tvrdo a ťažko pracovali na dorábaní chleba, ale mali viac času na vzájomnú komunikáciu, bez naštartovaných áut a počítačov, vedeli si vzájomne pomôcť, poradiť a aj spoločne sa zabaviť.

Dúfam, že táto „dočasná“ expozícia vyvolá a utvrdí v nás „trvalé“ predsavzatie pre občasnú samoreflexiu, aby sme sa niekedy vedeli zastaviť, zaspomínať na časy minulé s ich hodnotami, lebo:

„Kto nepozná svoju minulosť, neváži si svoju prítomnosť a možno sa bojí budúcnosti“

Pozývame Vás do „Gazdovského domu“.

Ing. Milan Marcin

História obce Hažlín

Prvá písomná zmienka o Hažlíne sa nachádza v listine Jagerskej kapituly z 12. apríla 1414. Uvádza sa v nej, že majitelia makovického panstva Czudarovci dávajú do zálohy niekoľko svojich dedín Jánovi Bubekovi z Plešivca. Majitelia makovického panstva pri rozširovaní svojich majetkov sa dostali do finančných ťažkostí, preto 28 zo 65 dedín im patriacich dali do zálohy. Medzi zálohovanými dedinami sa spomína aj Hažlín (Henslengh). Kópia pôvodného latinského znenia a jej slovenský preklad je k dispozícii na obecnom úrade. Táto listina je teda prvým priamym písomným dokladom o existencii Hažlína.

Nepriamych historických dokladov o Hažlíne je niekoľko. K najstarším patrí listina z roku 1247, v ktorej sa ohraničujú majetky kláštora cistercitov v Bardejove. V tomto priestore sa mali nachádzať neskoršie dediny Mokroluh a Hažlín.

Druhá nepriama zmienka pochádza z roku 1329, keď sa ohraničovali majetky Kurimy. Patril sem aj chotár nepomenovaného Hažlína, Kurimy a niekoľko okolitých dedín. Podľa toho Hažlín vznikol na území kurimského panstva.

Ďalšiu nepriamu, ale významnú zmienku bez pomenovania Hažlína predstavuje listina z roku 1355. V nej sa vypočítavajú dediny patriace panstvu Smilno. Pritom zástupca makovického hradu ukázal komisii aj šesť rozostavaných osád. Medzi ne mal patriť aj Hažlín. Všetky menšie – väčšie panstvá na sledovanom území sa postupne začlenili do makovického panstva, ktoré na vrchole svojho rozvoja patrilo k najväčším na Slovensku. V majetku makovického panstva sa udržal Hažlín až do rozpadu panstva v polovici 19. storočia.

Je nutné spomenúť, že v poriečí Tople a Ondavy sú doložené od pravku archeologické nálezy. Pre Hažlín sú významné hromadné nálezy bronzových predmetov z 13.-10. storočia pred Kristom. Našli ich tu miestni ľudia v roku 1955. Pri zakladaní nových osád bolo pravidlom, že rozsah chotárov, počet rodín osídlencov a iné právne podmienky boli určené medzi zemepánom a osídľovateľom šoltýsom, či richtárom. Z roku 1427 vieme, že Hažlín mal 77 zdanených poddanských usadlostí. Iba Kurima mala 102 usadlostí, ostatné dediny podstatne menej. Hažlín teda patril rozlohou chotára i počtom usadlostí medzi najväčšie dediny makovického panstva. Túto pozíciu si Hažlín udržuje i dnes.

Prvé veľké spustošenie na makovickom panstve a inde spôsobili vpády poľských vojsk do Uhorska v rokoch 1471, 1491-92. Napríklad v roku 1492 pred spustošením mal Hažlín 98 usadlostí. Značný počet spustnutých usadlostí je zaznamenaný koncom 17. a začiatkom 18. storočia. Poklesol aj počet obyvateľov a zhoršili sa ich existenčné podmienky. Pomery začiatkom 18. storočia neboli ani v Hažlíne príliš uspokojivé, keďže údaje z rokov 1712 hovoria o úteku 29 poddanych a z rokov 1713/14 o úteku 25 poddanych. V štátnom archíve – pobočka Prešov sú uložené matriky z Hažlína (narodených, sobášených a zomrelých) od roku 1730 do roku 1851. V roku 1738 napáchal v Šarišskej stolici značné škody mor. V Hažlíne na túto epidémiu vymrelo 12 rodín. No v druhej polovici 18. storočia sa hospodárske pomery v Hažlíne začali zlepšovať a v rokoch 1771-74 bolo tu už 80 domov. Na polovičnú usadlosť pripadlo 4 – 5 hektára poľa, pričom tu neboli žiadne pusté domácnosti. V polovici 19. storočia mal Hažlín 98 domov, v ktorých bývalo 136 rodín, obec mala 684 obyvateľov.

Po zrušení pančizny v roku 1869 mal Hažlín 106 orekov, čo je 53 celých usadlostí s celkovou výmerou poľa okolo 740 hektárov. Okrem pôdy tu bol veľký počet domácich zvierat. V polovici 19. storočia tu bolo okolo 500 kusov rožného dobytky, vyše 70 koní, do 300 oviec a okolo 160 ošípaných. Hažlínčania na seba upozorňovali chovom ušľachtilých koní, ktoré používali aj na furmanky. Na túto okolnosť poukazujú aj miestne priezviská. Tradícia chovu koní je v Hažlíne veľmi stará. Tak podľa urbára z roku 1618 žilo v Hažlíne 66 roľníckych rodín, ktoré vlastnili 105 koní, 11 kobyľ, 74 volov, dovedna 190 kusov ťažného dobytky. Bol to najväčší počet z dedín makovického panstva.

K technickým výrobným zariadeniam Hažlína patril predovšetkým vodný mlyn, doložený z roku 1492. V urbári z roku 1773 sa spomínajú dva mlyny na miestnom potoku. Začiatkom 18. storočia sa v Hažlíne spomína už nielen mlyn, ale aj tri olejárne. V rokoch 1722 až 1760 postihlo Hažlín osem požiarov, pričom zohoreli aj tri pivovary. Majer v Hažlíne sa spomína v roku 1773. Stal v strede dediny vyše kostola. Patril zemepánovi Antonovi Sirmaiovi, od ktorého majer získali v polovici 19. storočia židovské rodiny. Po spustnutí budov pozemok po častiach postupne odkúpili hažlínski „amerikáni“ ešte v roku 1908.

Eva Petraninová

Nový prírodný amfiteáter – dar občanov obce k jej 600. výročiu

Myšlienka vybudovať v obci prírodný amfiteáter zaznievala často pri rôznych príležitostiach, zvlášť keď obec každý rok usporadúva folklórny festival. V areáli obecného úradu, vďaka za budovu, sa doslova núkal vhodný priestor na takúto stavbu. Rozhodujúce ÁNO za výstavbu amfiteátra odhlasovali občania obce na Verejnom zhromaždení občanov obce Hažlín 5. januára 2014 s tým, že to bude ako pamiatka pre obec od súčasnej generácie žijúcich občanov v obci. Bol to veľmi odvážny zámer, pretože stavba sa mala postaviť svojpomocne, po odčítaní zimného obdobia za 4 mesiace. Vďaka pochopeniu vlastníkov pozemkov, ktorí ochotne predali svoje podiely obci bol urobený prvý krok. Aj touto cestou im chceme poďakovať za ústretový prístup a rozhodnutie predať pozemky obci, ktoré z ich pohľadu mali minimálne využitie.

Po vypracovaní projektového zámeru, ktorý vyhotovil Ing. Jozef Mihaľ sme zahájili samotnú výstavbu. Bola to práca náročná, niekedy bez potrebnej mechanizácie, bez realizačného výkresu. O to väčšia bola spolupráca všetkých, ktorí v daný deň prišli na stavbu pracovať, zvlášť s radou ako to najlepšie urobiť.

Spomeniem niektoré práce, ktoré mi najviac utkveli v pamäti :

- Vyčistenie stavebného pozemku od kríkov, stromov za účasti veľkého počtu brigádnikov, zvlášť žien.
- Odvodnenie pozemku odvedením povrchovej vody do betónových rúr - bola to jedna z najťažších prác.
- Vyhotovenie nosných železných väzníkov na strešnú konštrukciu, ich dvíhanie a upevnenie.
- Vyhotovenie železobetónových prekladov na upevnenie strešnej konštrukcie - bola to opäť najzložitejšia a najzodpovednejšia práca.
- Výstavba komplexu hľadiska pozostávajúca z betónových stupníc a lavičiek na sedenie - najviac diskutovaná otázka ako to urobiť.
- Terénne úpravy, ktoré svojou rozsiahlosťou, množstvom premiestňovaného materiálu – predovšetkým zeminy a konečnou úpravou boli práce, zložité a náročné.

Pri písaní tohto článku, kedy je stavba takmer ukončená si kladiem otázku, či sme mali reálnu predstavu, do čoho ideme. Myslím aj na dobu i zložitosť výstavby, či to bolo reálne a splniteľné.

Za príspevia Vás, vážení občania, sme to dokázali. Do obce pribudla pekná stavba, ktorá bude slúžiť občanom obce a ktorá bude symbolizovať pamiatku občanov k jej 600. výročiu. Celkový rozpočet stavby činí cca 20 000 Eur. Bol realizovaný z vlastných prostriedkov obce a dotácie ministerstva financií vo výške 10 tisíc Eur.

Potešiteľné je, že v priebehu výstavby amfiteátra bola realizovaná oprava budovy obecného úradu, výstavba chodníkov a oprava asfaltových plôch.

Aj touto cestou vyjadrujem úprimné poďakovanie všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k realizácii uvedených prác.
Ing. František Olah, starosta obce

PROGRAM OSLÁV :

08.08.2014 (piatok)

18⁰⁰ - Krížová ežsta pri kaplnke

19⁰⁰ - Duchovný program pri kaplnke

09.08.2014 (sobota)

10⁰⁰ - Slávnostný pozvanie občanov obce na oslavu (prevoz obeou konským záprahom)

13³⁰ - Stretnutie na „Gazdovskom dvorč“ (prehliadka historických exponátov, súťaž, podanie občerstvenia)

17⁰⁰ - „Ť v Hažlínč na moseiku“ – vystúpenie folklórnych skupín, súborov

- FŠ Hažlínčanka
- FŠ Dubinčan
- Sólista Viktor Ťasko
- Ľudová hudba Kollároveci

21⁰⁰ - Videoprojekcia o obci

21³⁰ - Púšťanie balónov šťastia

10.08.2014 (nedeľa)

10³⁰ - slávnostná svätá omša v kostole Povýšenia sv. Kríža

14⁰⁰ - Slávnostný otvorenie novovybudovaného prírodného amfiteátra

14¹⁰ - Galaprogram – 17. ročník folklórneho festivalu „Folklórny Hažlín“

vystúpenie folklórnych skupín, súborov, sólistov a ľudového rozprávača

- Det'ský folklórny súbor pri ZŠ Hažlín
- FSK Raslavičan
- FŠ Makovica
- FŠ Hažlínčanka
- Cimbalová hudba Primáš z Giraltovice
- Ľudový rozprávač Jožko Jožka

19⁰⁰ - Ľudová veselica

Bude nám potešením a eťou privítať Vás na oslavách

Ing. František Olah
starosta obce

Podujatie sa uskutoční s finančnou podporou PSK

Organizátori 17. ročníka folklórneho festivalu:
Hornošarišské osvetové stredisko, Rusínska obroda-RK,
MO Maticej Slovenskej v Hažlínč

Obec Hažlín v zrkadle času

V histórii obce pokračujeme jej oslobodením v januári 1945. V povojnovom období bolo dôležité napraviť škody v obci, ktoré boli napáchané vojnou. Život sa v biede, postupne obnovoval. Významným krokom pre obec bola elektrifikácia obce a podľa záznamov v kronike sa slávnostné zapojenie uskutočnilo 30. apríla 1949 vpredvečer 1. mája. K historickým udalostiam, ktoré zasiahli do života obce, patrila aj mimoriadna živelná pohroma v roku 1950, keď v júli uvedeného roka dvakrát prišlo také silné krupobitie, že zničilo temer celú úrodu obilia a poškodilo ovocné stromy a okopaniny. V roku 1955 bola v obci postavená budova miestneho národného výboru (dnešná materská škola). Poštový úrad bol v obci zriadený v roku 1956. Nemal samostatnú budovu, bol zriadený v dome Ondreja Oľaha, ktorý bol zároveň jeho vedúcim.

Rok 1961 - 1962

Tieto roky sú v obecnej kronike označované ako roky mohutnej prestavby obce. V 1961 roku bolo rozostavaných, ako aj dokončených nad 30 rodinných domov a vo výstavbe sa pokračovalo. V tomto období nebola domácnosti bez rádia a v domácnostiach sa objavovali už aj prvé televízory. Základná škola mal 230 detí, všetky boli z Hažlína. Oplotený bol cintorín a vysypané bočné ulice.

Rok 1963 - 1965

V obci sa ďalej pokračovalo vo výstavbe. V dedine sa postavili prvé mosty ako napr. most ku kaplnke. Štrkom boli vysypané cesty. No rozvoj obce v auguste 1965 narušila povodeň, ktorá v obci narobila značné škody. V tomto roku z budovy bývalej cirkevnej školy bolo vytvorené kino.

Rok 1966-1968

Rok 1967 bol poznačený veľmi tuhou zimou. V dôsledku napadania množstva snehu spadli domy viacerých občanov. Rok bol významný aj tým, že sa začalo so zavádzaním vodovodu, ktorý bol budovaný v akcii Z – čiže svojpomocne. Počnúc týmto rokom začala sa pripravovať projekcia novej školy, nákupného strediska a kultúrneho domu, s výstavbou sa začalo v roku 1968.

Rok 1969- 1970

Práce na uvedených stavbách v roku 1969 pokračovali. V roku 1970 bolo otvorené nákupné stredisko a zároveň bola v obci ukončená výstavba vodovodu.

Rok 1971 - 1972

Ako uvádza obecna kronika v roku 1972 bola odovzdaná do užívania nová deväťročná škola, spolu s družinou a telocvičňou. Bola zaznamenaná aj prudká výstavba domov. Tvár obce sa prudko menila. Aj z tohto dôvodu sa v tomto roku začala výstavba cesty III. triedy – prietah Beloveža – Hažlín – Ortuťová.

Rok 1974 - 1975

Rok 1974 a 1975 bol bohatý na udalosti v obci a výsledky práce občanov obce z tohto obdobia možno vidieť dodnes. Na počesť udalostí z 27.12. 1944 v obci pri základnej škole bol postavený pamätník padlým a slávnostne odhalený pri príležitosti 30. výročia tejto udalosti. V tomto roku bolo v obci založené aj JRD. V roku 1975 bola ukončená a do užívania daná budova miestneho národného výboru, kultúrneho domu a pošty, ďalej bol oplotený cintorín pri miestnom kostole. Na miestnom vodovode bolo prevedené rozšírenie siete a zachytili sa ďalšie tri pramene. Pri výstavbe uvedených stavieb sa húževnato zúčastňovali občania obce. V tomto roku bola dokončená aj rekonštrukcia verejného osvetlenia. Započalo sa s generálnou opravou bývalej základnej školy, ktorá po rekonštrukcii mala slúžiť ako materská škola. V budove nákupného strediska bola zriadená vývarovňa pre občanov obce.

Rok 1976 - 1977

V tomto roku bola dokončená prestavba bývalej základnej školy na materskú školu. Materská škola mala kapacitu 55 detí a v tomto období k nej bola urobená aj bezprašná cesta. Už začiatok roka 1977 priniesol so sebou smutnú udalosť. V januári zomrel farár Jozef Demeter, ktorý v obci slúžil 18. rokov. Započalo sa s vyvlastňovaním pozemkov na výstavbu domov na terajšej ulici Majerová. Bol vybudovaný chodník k základnej škole. Prebehlo prečíslovanie domov a obec mala v tomto období 283 čísiel domov a 1225 obyvateľov. Na miestnych komunikáciách bol vybudovaný bezprašný povrch cesty a to do Židovok, Pod Kopanica, Nad Hrica a ku družstvu.

Rok 1978 -1979

V obci boli urobené dva mosty cez miestny potok. Z bývalej budovy miestneho národného výboru, dnešnej materskej školy bola v tom období JRD zriadená prevádzka voskovania papiera označovaná ako „Továrka“. Dokončené a do užívania bolo dané futbalové ihrisko. Začalo sa s generálnou opravou budov, ktorá do roku 1938 slúžila ako cirkevná škola. Potom sa táto budova využívala ako kinosála. Občania v tomto roku svojpomocne opravili budovu fary a taktiež zvonku bol opravený kostol. Na kostole boli urobené prístavby z vonku po oboch stranách a bola urobená aj prístavba zakristie, po ďalšej rekonštrukcii dnes slúži táto časť ako kaplnka.

80 roky:

V týchto rokoch obec započala výstavbu cesty pre IBV Pod Kopanica, pretože v obci zaostávala výstavba domov. Dôvodom bolo, že tu bolo málo stavebných pozemkov, ktoré by boli vysporiadané. So stavbou domov začalo len 7 občanov. V roku 1981 bolo dokončené vyvlastňovanie pozemkov pre výstavbu domov na terajšej ulici Majerovej a došlo k prideleniu prvých pozemkov na výstavbu domov v tejto lokalite. V roku 1982 bola pozastavená generálna oprava budovy kina a to z dôvodu, že budova bola nevyhovujúca pre široko - uhly 36 mm film. Táto budova bola využívaná ako Požiarna zbrojnica a až koncom 80 - tých rokov boli v nej zriadené potraviny pre dolný koniec obce. Budova prešla rozsiahlou rekonštrukciou a od roku 2004 slúži ako Dom nádeje. Na ulici Majerová v tomto období pribúdali ďalšie nové domy. JDR v obci v tomto období postavilo v obci 9 bytovú bytovku. V roku 1984 sa začalo s výstavbou viacúčelovej vodnej nádrže, ktorej účel bol zabezpečiť zdroj vody na protipožiarne účely. Nedostatok pitnej vody sa v roku 1985 riešil tým, že sa dokončilo rozšírenie zdrojov pitnej vody o päť prameňov.

90 roky:

90 roky priniesli do obce plynifikáciu, ktorá prebiehala po etapách a bola dokončená v roku 1993. V roku 1992 začali prípravné práce na prestavbe budovy bývalého MNV na budovu zdravotného strediska. V roku 1994 bola budova zrekonštruovaná no pôvodný záměr sa neuskutočnil a budova od tohto obdobia slúži ako materská škola. K jej výraznejšej rekonštrukcii došlo v roku 2008, keď pre zlý stav strechy bola nevyhnutá jej rekonštrukcia. Rok 1993 priniesol do obce pomenovanie jednotlivých ulíc. V roku 1994 bol založený Folklórny spevácko - tanečný súbor Hažlínčan. Jeho vedúcou sa stala Anna Chovancová. Prvé vystúpenie súboru sa uskutočnilo pri príležitosti osláv 580. výročia prvej písomnej zmienky o obci Hažlín. Toto obdobie účinkovania súboru sa vyznačovalo tým, že súbor sa okrem spevu a tanca prezentoval ľudovými pásmami a to „Hažlínska svadba“, „Po špivaňu“, „Po kopani bandurek“. Na mnohých pódioch v ľudových pásmach súbor predstavil zvyky, ktoré sa tradovali v našej obci počas veľkonočných sviatkov, na štedrý večer, na muzike a aj zvyky na svadbe. Pod vedením Anny Chovancovej začal v decembri 1995 vystupovať detský 16-členný súbor „Hažlinka“. V septembri 1999 sa súbor odmlčal.

V roku 1995 je privedená do obce telefónna sieť. Rok 1997 sa vyznačuje založením tradície folklórnych festivalov a to v tomto roku bol uskutočnený jeho nultý ročník. V tradícii uskutočňovania festivalov sa pokračuje dodnes.

(spracované použitím obecnej kroniky)

Ing. Anna Majerniková, prednostka Obú

